

סיוטא אפא אריכה פשונית

כישורי-חיים תוכנית ליבה לכיתות ד'

מותאמת לבתי הספר במגזר הממלכתי-דתי

רקע תיאורטי התפתחותי ויישומי

התבססות בקבוצה החברתית של הכיתה

התוכנית הותאמה לממ"ד ע"י:

מרים רביבו, הרב אביהוד בן יהודה, חגית וילצ'יק ונועה רוזנטל

סיוסא אפא אריכה פלונות

רקע תיאורטי התפתחותי ויישומי

כתה ג'-ד':

מרחב החיים:

בפרק זה בילדות התיכונה ילדים משתתפים באופן מלא בקבוצת בני גילם, בבית הספר, בבית הכנסת, בקהילה ובחוגים ולפעמים גם בקבוצות של תנועות נוער.

מטלות רגשיות חברתיות:

בשלב זה מצופה מן הילד להתקדם ולרכוש יכולות אמוניות, ערכיות, לימודיות וחברתיות משוכללות יותר. הוא מצופה להתמיד ולהשקיע מאמצים בתחומים אלה.

הילד מצופה להבחין בתפקידים חברתיים שונים כגון מוביל, משתתף, מובל ולהשתלב בקבוצת בני הכתה גם כשהתפקיד שלו אינו לרוחו, ועם זאת לדעת לעמוד על שלו כשהמצב דורש זאת. הילד מצופה להתמודד עם רגשות חזקים והמנוגדים לעיתים שתחרות מעוררת. הוא מסוגל (בצורה נוקשה לעיתים) למלא כללים וחוקים ובה בעת להחמיר בשיפוטו ביחס לעבירות שעוברים חבריו, אך גם להביע את רגשותיו וצרכיו בצורה מקובלת המביאה להתייחסות הסביבה אליהם.

תנאים סביבתיים המאפשרים להתפתחויות הללו לקרות:

א. סביבה המספקת הזדמנויות ללמידה (משפחה, ביה"ס וקהילה):

- התנסויות בלמידה שיתופית בקבוצות עבודה
- מרחב להתנסויות במשחק קבוצתי בחצר ביה"ס
- משימות קבוצתיות בשעות הפנאי מחוץ לכותלי ביה"ס כולל בבית הכנסת ובקהילה.
- לימוד משותף הורים וילדים בתחומים ערכיים

ב. פעולות היוזמות על ידי המורה בנוסף לשיעורי תוכנית כישורי חיים ומשלימות אותם:

- להביע התעניינות בתחומי תחביב ונטיות אישיות של ילדים ולתת להם ביטוי בחיי הכתה.
- לגלות התעניינות של המורה בהתנהגותו של התלמיד בבית הכנסת.
- להכין ול'אמן' את הילדים לקראת התפקידים שיקחו בפעילויות הקבוצה והכתה.
- להמשיך ולהציב ציפיות להישגים לימודיים גבוהים, לספק התנסויות מתאימות ולעודד למידה עצמאית.
- להתייחס באופן אישי ומותאם לילדים המגלים קשיי למידה ולסייע להם במשוב שיאפשר התמדה בהשקעה, תוך התייחסות להתקדמות אישית ועידודה.
- לכוון ולתמוך בפעילויות חברתיות מתאימות בין ילדים בתוך ביה"ס ומחוצה לו.
- לשתף הורים בערכים ונהלים שמנחים את ביה"ס לעריכם ולמנהגים של קהילות יהודיות שונות
- לאפשר להורים לתרום מן התרבות, הידע והמומחיות שלהם בתחומי הכתה (העברה בין דורית).

כישורי חיים לכתה ד' מותאם לבתי הספר במגזר הממלכתי-דתי 2

סיוטא פפא אריכה פפונות

- ג. מקומה של קבוצת ילדי הכתה בהתפתחות היכולות והכישורים:
- לתת משוב לילד על התנהגותו בכתה ובחצר.
  - לתת לו דגם להשוואה ולחיקוי.
  - להציב לילד מראה לתכונות אישיות שבאות לידי ביטוי בהתנהגותו.
  - לשכלל את כושר הביטוי של הילד, בבואו להסביר את עצמו ולשכנע את חבריו.